

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor de toekenning van strategische investerings- en innovatiesteun aan maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomie-ondernemingen ingevolge COVID-19.
Uitvoering relanceplan ‘Vlaamse Veerkracht’ (project 16 VV)
Uitvoering VESOC-akkoord ‘Alle hens aan dek’ (speerpunt 18)
- Principiële goedkeuring**

Samenvatting

Met de uitvoering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht¹ en het daarop volgende VESOC-akkoord ‘Alle hens aan dek’² dat werd afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners wordt ingezet op een duurzame relance en transformatie van de Vlaamse arbeidsmarkt. Ook de sector van de sociale economie wordt erdoor gevat. Het ambitieuze VESOC-akkoord focust op verschillende speerpunten, waaronder speerpunt 18: “naar een sterk sociaal ondernemerschap”. Met het voorliggende ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor de toekenning van strategische investerings- en innovatiesteun aan maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomie-ondernemingen ingevolge COVID-19 voeren we dit speerpunt 18 uit. Het ontwerpbesluit schetst het kader voor de oproep strategische investerings- en innovatiesteun die binnen dit speerpunt 18 naar voren wordt geschoven door de sociale partners en de Vlaamse Regering.

Via deze oproep zullen sociale economie ondernemingen worden ondersteund in het conceptualiseren, ontwikkelen en uitrollen van strategische bedrijfstransformaties, met oog op een sterkere samenwerking met de reguliere economie, naar aanleiding van de nieuwe economische realiteit ten gevolge van de coronacrisis. De doelstelling van deze innovatieve bedrijfstransformaties is om onaangesproken markten aan te spreken en bedrijfsstructuren en processen te optimaliseren en te vernieuwen om toekomstgericht te ondernemen door optimaal en flexibel te kunnen reageren op marktrendensen en samen te werken met de reguliere economie. Bij het aanmoedigen van deze strategische en innovatieve transformaties zal de sector werken aan de doelstellingen binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht: “Een digitale transformatie van de economie, een lokaal verankerde economie, en een duurzame economie.”

¹ <https://publicaties.vlaanderen.be/download-file/39939>

² <https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/AHAD%20informeel%20VESOC%2014-12-2020%20definitief.pdf>

Het bijkomende nieuwe relance instrumentarium zal complementair zijn met het reguliere beperkte aanbod van budgettaire beleidsacties waar sociale economie ondernemingen nu al toegang toe hebben ter ondersteuning van hun (sociaal) ondernemerschap. Wat het bestaande reguliere aanbod voor de sector betreft, daar gaat om de gewone relatief beperkte ondersteuningsmogelijkheden (bijv. de maatregel ‘managementadvies’³).

3 VESOC-AKKOORD “ALLE HENS AAN DEK”

Met deze oproep inzake strategische investerings- en innovatiesteun geven we invulling aan Speerpunt 18 uit het VESOC-akkoord ‘Alle hens aan dek’, waarbij de focus ligt op een sterk sociaal ondernemerschap.

De sociale economie kan mee een antwoord bieden op de huidige arbeidsmarktuitdagingen. Doelgroepmedewerkers worden door sociale economie ondernemingen via volwaardig en duurzaam werk geïntegreerd in de samenleving en realiseren zo stapsgewijs mee de inclusieve arbeidsmarkt. Daartoe moeten sociale economie ondernemingen, in goede en nauwe samenwerking met de reguliere economie, hun opdracht ten volle kunnen waarmaken. Ze dienen de activiteiten die ze voorzien daarbij steeds af te stemmen aan de mogelijkheden van de doelgroepmedewerkers en aan de markttendensen.

Het goedgekeurde VESOC-akkoord stipuleert daarom om diverse initiatieven op het vlak van competentieversterking, digitalisering en innovatie van werkprocessen met het oog op een sterk sociaal ondernemerschap en een grote wendbaarheid en weerbaarheid van de werknemers uit te werken. Met een open innovatie oproep strategische investeringssteun werken we aan een toekomstbestendige sociale economie sector zoals bepaald in speerpunt 18 van het VESOC-akkoord:

“Zo bieden we via open innovatie-oproep strategische investeringssteun aan sociale economie-ondernemingen die, met het oog op een sterker samenwerkingsverband met reguliere ondernemingen, inzetten op digitalisering, strategische insourcing, lokale productie, vergroening (klimaatopwarming, circulaire economie) ... als antwoord op de coronacrisis. Het kan hierbij gaan over de transitie naar nieuwe businessmodellen (inkopen advies), de implementatie van hertekende productieprocessen (projectkosten), versterkte samenwerkingsverbanden, wisselwerking en samenwerkingsinvesteringen met de reguliere economie... Doelstelling is de wendbaarheid, veerkracht, productiviteit, ondernemerschapscultuur en toekomstgerichtheid van deze sociale ondernemingen te verbeteren.”

Voorliggende nota aan de Vlaamse Regering stelt het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor de toekenning van strategische investerings- en innovatiesteun aan maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomie-ondernemingen ingevolge COVID-19 voor, waarbinnen het kader voor deze oproep bepaald wordt.

B. DOELSTELLING

Met het toekennen van doelgerichte strategische investerings- en innovatiesteun wil de Vlaamse overheid de duurzame tewerkstelling die in de sociale economie gerealiseerd wordt, vrijwaren van de negatieve socio-economische impact die de coronacrisis op de sector heeft gehad of nog steeds

³ <https://www.socialeconomie.be/managementadvies>

heeft. Dit realiseren we door de organisaties te ondersteunen in het uitvoeren van strategische, toekomstgerichte bedrijfstransformaties met het oog op samenwerking met de reguliere economie.

De Vlaamse economie is voortdurend in beweging en vraagt aan ondernemers om continu te innoveren en de bedrijfsvoering te optimaliseren. Nieuwe technologieën en trends betekenen nieuwe mogelijkheden voor producten, diensten en samenwerking en betekenen vernieuwingen en aanpassingen op de werkvloer, aan bedrijfsprocessen en structuren. Deze veranderingen bieden een specifieke uitdaging voor sociale-economieondernemingen en de tewerkstelling van kansengroepen. Zij zijn als werkgevers lokaal verankerd door de specifieke doelgroep van werknemers. Vele bedrijfsactiviteiten zijn hierop geënt, vb. groenzorg, kringloopactiviteiten, horeca, ... Deze ondernemingen zijn vaak in diverse bedrijfssectoren tegelijk actief, waardoor schokken in de ene sector opgevangen kunnen worden door andere bedrijfsactiviteiten. Deze verankering maakt hen uniek, maar tegelijk ook bijzonder kwetsbaar, mede door de grote economische afhankelijkheid van andere actoren als leverancier of onderaannemer van diensten en opdrachten. Om blijvend duurzame tewerkstelling voor deze werknemers te kunnen garanderen, dienen deze sociale economie ondernemingen hun activiteiten en ondernemingsmodel wendbaar en toekomstbestendig te houden en samenwerkingen met de reguliere economie op te zetten.

Ondernemers binnen de sector moeten niet langer haalbare activiteiten afstoten en heroriënteren, steeds rekening houdend met de mogelijkheden van de doelgroep. Reeds in 2018 werden door het departement Werk en Sociale Economie meerdere Trendrapporten ⁴ opgesteld om sociale economie-ondernemers te leiden in deze omwentelingen. De coronacrisis versnelt deze trends. We zien bv. verschuivingen richting een meer online, maar lokale economie. E-commerce neemt aan belang toe over vele bevolkingslagen heen, maar tegelijkertijd stellen we vast dat er een groeiende bereidheid is om ook lokaal te kopen, waarbij duurzaamheid een belangrijke beslissingsfactor is voor de klant. Ook is er een groeiende aandacht voor een meer circulaire economie, waarbij grondstoffen herbruikt worden en veelal gesteund wordt op een lokale processtroom (vb. hersteleconomie). Deze transitie bieden opportuniteiten voor de sociale economie om vanuit hun verankering, flexibiliteit, expertise en bedrijfsmodel actief een rol te spelen als lokale partner, als innovator (vb. co-bots) of lokale dienstverlener.

Inzetten op strategische transformatie en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie:

Het relanceplan Vlaamse veerkracht en het VESOC-akkoord ‘Alle hens aan dek’ nodigt de sector uit om strategische bedrijfstransformaties en innovaties op te starten met het oog op samenwerking met de reguliere economie en hun bedrijven klaar te maken voor de economie post corona. Ondernemers zullen de juiste strategische keuzes moeten maken. Het inslaan van deze nieuwe wegen houdt heel wat interne verschuivingen in. Bedrijven dienen hun processen te hertekenen, zowel financieel als op vlak van logistiek, de supply chain, de personeelsinzet,... Ze voegen (bedrijfs)onderdelen samen, doen overnames of fuseren, gaan nieuwe samenwerkingen aan met andere spelers. Ze veranderen de onderneming ten gronde om toekomstbestendig te zijn.

Bij het aanmoedigen van zulke strategische transformaties zal, in lijn met de ambities van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, bijzondere aandacht gaan naar verschillende domeinen die opportuun zijn voor de sociale economie. Voorbeelden van mogelijke innovatiedomeinen zijn te vinden in groeisectoren en binnen de domeinen van de trendstudies sociale economie maar worden evenzeer benoemd in de doelstellingen van het plan Vlaamse Veerkracht en het VESOC-akkoord “Alle Hens Aan Dek”: een digitale transformatie, een lokaal verankerde economie en een duurzame economie.

---

⁴ <https://www.socialeconomie.be/nieuws/trendrapporten-sociale-economie>

Hilde CREVITS

